

DÖVİZLİ İŞLEMLERDE YAPILAN YENİ DÜZENLEMELER KAPSAMINDA TİCARİ FAALİYETLER

Bu sirkülerimiz, son dönemde döviz veya dövize endeksli işlemlerde yapılan mevzuat değişikliklerine yer verilmiştir.

1, Ticari Mal Satış Sözleşmelerinde TL Cinsinden Ödeme Zorunluluğu Kaldırıldı

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 6 Mart 2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğ ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34) değişiklik yapılmıştır. Yapılan bu değişiklik;

Tasıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul(Ticari Mal) satış sözleşmelerinde ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak yerine getirilmesi **06.03.2025** tarihinden itibaren mümkün hale gelmiştir. Kanımızca bu tarihten önceki borç ve alacaklar için; dövizli olarak ödeme/tahsilat yapılabilecektir.

Diğer yandan, 2008-32/34 sayılı Tebliğ'de **gayrimenkul kiralama, gayrimenkul satış, iş, hizmet, eser ve finansal kiralama sözleşmelerinin**, belirlenen istisna-i haller dışında döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak akdedilmesi **yasak olup**, anılan hükümler geçerliliğini korumaktadır. Bir başka ifadeyle, **06.03.2025** tarihli değişiklik yalnızca menkul satış(Ticari Mal) sözleşmelerine yönelik bir düzenleme getirmektedir.

Bilindiği üzere bu zorunluluk; 2008-32/34 sayılı Tebliğ'de 19.04.2022 tarihinde yapılan değişiklikte menkul satış sözleşmelerinden kaynaklı ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden kabul edilmesi ve yerine getirilmesi zorunlu kılınmıştı. Yapılan düzenleme sonrası menkul satış sözleşmeleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak akdedilebilmekte iken sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin tarafların anlaştığı bir döviz kuru üzerinden Türk lirasına dönüştürülerek yerine getirilmesine ve kabul edilmesine başlanmıştı.

Konuya ilişkin olarak T.C. Hazine Ve Maliye Bakanlığı nca yayımlanan duyuru sirküler ekinde yer almaktadır.

2. Kur Korunmalı Mevduat İşlemlerinde Yapılan Düzenlemeler

Bilindiği üzere 2021 yılında ortaya çıkan döviz kurlarındaki artışlar neticesinde; Kur Korunmalı Mevduat uygulaması yürürlüğe girmişti.

Bu uygulama ile 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını ve altın hesaplarını Türk lirasına çeviren ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendiren mükelleflere elde etmiş oldukları kur farkı kazançları, vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançları için düzenlemede belirtilen esaslar kapsamında kurumlar vergisi istisnası getirilmişti.

Yapılan son düzenlemeler ile;

- 1 Temmuz 2024 tarihi ve sonrasında açılacak veya vadesi yenilenecek olan hesaplara **KKM istisnası uygulaması kaldırılmıştır.**
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, tüm **KKM hesaplarında** (YUVAM hesapları dâhil) tüzel kişilerin hesap açma ve yenileme işlemlerinin 15 Şubat 2025 tarihi **itibarıyla sonlandırmıştır.**

Yapılan düzenlemelere esas mevzuatlar aşağıda belirtilmiştir.

- T.C. Merkez Bankası tarafından yayımlanan ve TL'ye dönüşümün usul ve esaslarının belirlendiği Türk Lirası Mevduat Ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)1 ve Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat Ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)
- 29.01.2022 tarihli ve 31734 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7352 sayılı Vergi Usul Kanunu İle Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa geçici 14'üncü maddesi

3. İhracat Bedellerinin Bankaya Satış Zorunluluğu

İhracat bedellerinin bankaya satış zorunluluğu oranı ; 10.06.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere %40'tan %30'a düşürülmüştü.

Saygılarımızla

FİNANSAL PİYASALAR VE KAMBIYO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN DUYURU
07 Mart 2025

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA
İLİŞKİN 2008-32/34 SAYILI TEBLİĞ'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
2025-32/72 SAYILI TEBLİĞ'E İLİŞKİN DUYURU

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar'da 13.09.2018 tarihinde yapılan değişiklikle, Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri belirli sözleşme türlerinde sözleşme bedelinin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenemeyeceği hüküm altına alınmış olup, 32 sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 sayılı Tebliğ'de bu hükmün istisnaları düzenlenmiştir.

Bu doğrultuda, 2008-32/34 sayılı Tebliğ'de 19.04.2022 tarihinde yapılan değişiklikle menkul satış sözleşmelerinden kaynaklı ödeme yükümlüklerinin Türk parası cinsinden kabul edilmesi ve yerine getirilmesi zorunlu kılınmıştı. Yapılan düzenleme sonrası menkul satış sözleşmeleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak akdedilebilmekte iken sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin tarafların anlaştığı bir döviz kuru üzerinden Türk lirasına dönüştürülerek yerine getirilmesine ve kabul edilmesine başlanmıştı.

Anılan değişiklik sonrasında Bakanlığımızca uygulamanın işleyişi ve piyasaya etkileri izlenmiş olup, başta ihracatçılar olmak üzere döviz geliri elde eden firmalarımızın yurt içi ticaretlerindeki ödemelerini Türk lirası ile yerine getirmesi kaynaklı ilave döviz alım satım maliyetlerinin oluştuğu ve kurdaki olası yükseliş beklentileri nedeniyle fiyatlama davranışlarında görülen bozulmaların enflasyonist baskılara neden olduğu gözlemlenmiştir.

Bu kapsamda, mezkûr Tebliğ'de **menkul satış sözleşmeleri** için 2022 yılında getirilen Türk lirası ödeme zorunluluğu döviz piyasasında sağlanan dengelenme, Türk lirasına yönelik artan güven ortamı ile makroekonomik politikada yürütülen sadeleşme süreci çerçevesinde 06.03.2025 tarihinde kaldırılmıştır. Bu kapsamda; **taahhüt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde** ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak yerine getirilmesi mümkün kılınmıştır.

Bahse konu değişiklik ile özellikle dış ticaret işlemleri bulunan firmaların döviz alım satımı sonucunda oluşan maliyetlerinin giderilmesi, ticari hayattaki işleyişin rahatlatılması ve ekonomideki enflasyonist etkilerin azaltılması hedeflenmiştir.

Diğer yandan, 2008-32/34 sayılı Tebliğ'de gayrimenkul kiralama, gayrimenkul satış, iş, hizmet, eser ve finansal kiralama sözleşmelerinin, belirlenen istisna-i haller dışında döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak akdedilmesi yasak olup, anılan hükümler geçerliliğini korumaktadır. Bir başka ifadeyle, 06.03.2025 tarihli değişiklik yalnızca menkul satış sözleşmelerine yönelik bir düzenleme getirmektedir.

Kamuoyuna duyurulur.